

PRILOGA 2

Metodologija za ocenjevanje realne dolgoročne ekonomske vrednosti terjatev oziroma potencialnih terjatev

1. Realna dolgoročna ekonomska vrednost terjatve oziroma potencialne terjatve se oceni na podlagi diskontiranja denarnih tokov, ki se iz te terjatve pričakujejo neposredno ali z unovčitvijo zavarovanja.

$$REV_t = E(DCF_{t+1}) + E(DCF_{t+2}) + \dots + E(DCF_{t+n}),$$

kjer je:

$E(\cdot)$ pričakovana vrednost (matematično upanje)

DCF_t diskontiran denarni tok v času t

2. Diskontirani pričakovani denarni tokovi se ocenijo na podlagi amortizacijskega načrta terjatve in popravijo za pričakovano izgubo.

Diskontiran pričakovan denarni tok v času t $E(DCF_t)$ se izračuna z uporabo naslednje formule:

$$E(DCF_t) = \frac{(1 - PD_m)^t \cdot CF_t}{(1 + r_{f_t})^{\frac{t}{12}}} + \frac{(1 - PD_m)^{t-1} \cdot PD \cdot (1 - LGD) \cdot G_t}{(1 + r_{f_{t+n}})^{\frac{t+n}{12}}}$$

kjer je:

CF_t denarni tok skladno z amortizacijskim načrtom v času t

G_t naobrestena preostala (neodplačana) glavnica v času t

r_{f_t} netvegana obrestna mera za časovno obdobje od 0 do t

PD_m verjetnost neplačila na časovnem horizontu m mesecev

LGD izguba ob neplačilu.

Pri izračunu naobrestene preostale glavnice v času t privzamemo dvoje:

- preostalo glavnico izračunamo kot vsoto bilančnih postavk in zunajbilančnih postavk (potencialnih terjatev), ustrezno prilagojenih s konverzijskim količnikom CF
- poplačilo iz unovčenja zavarovanja pričakujemo v obdobju n mesecev, zato preostalo glavnico naobrestimo s pogodbeno obrestno mero za to obdobje

G_t tako izračunamo kot:

$$G_t = (\text{bilančne postavke} + CF \cdot \text{zunajbil. postavke}) \cdot (1 + r_c)^{\frac{n}{12}}$$

kjer je:

r_c pogodbeno obrestna mera

n obdobje (št. mesecev), v katerem se pričakuje poplačilo iz unovčenja zavarovanja.

PD_m je verjetnost neplačila na časovnem horizontu m mesecev, ki se iz letne verjetnosti neplačila PD izračuna po formuli:

$$PD_m = 1 - (1 - PD)^{\frac{m}{12}}$$

3. Pri določanju vrednosti konverzijskega količnika (CF) se uporabi Sklep o izračunu kapitalne zahteve za kreditno tveganje po pristopu na podlagi notranjih bonitetnih sistemov za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07, 22/10, 85/10, 62/11 in 22/12; Sklep o IRB), ki opredeljujejo regulatorno določene vrednosti CF. Tako se konverzijskemu količniku za zunajbilančne postavke z zelo visokim tveganjem pripiše vrednost 100 %, konverzijskemu količniku za zunajbilančne postavke s srednjim tveganjem vrednost 50 %, konverzijskemu količniku za zunajbilančne postavke z nizkim tveganjem vrednost 20 % in konverzijskemu količniku z zelo nizkim tveganjem vrednost 0 %. Klasifikacija zunajbilančnih postavk je opredeljena v Prilogi II Sklepa o izračunu kapitalne zahteve za kreditno tveganje po standardiziranem pristopu za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07, 85/10, 97/10, 62/11, 100/11, 22/12 in 100/12; Sklep o SA).
4. Pri ocenjevanju denarnih tokov iz zavarovanj je treba upoštevati naslednje:
 - pri hipotekah – vrednost nepremičnine, ki je predmet zavarovanja mora biti ocenjena s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti ob upoštevanju določil Mednarodnih standardov ocenjevanja vrednosti¹,
 - pri deležih in delnicah – če je vrednost zavarovanja večja od 10-odstotnega deleža, se vrednost zavarovanja določi na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti, sicer pa se pri vrednotenju upoštevajo določila MRSP, ki so določeni v Uredbi Komisije (ES) št. 1126/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 320 z dne 29. 11. 2008, str. 1),
 - za poroštva – upošteva se denarni tok le kadar je poroštvo dano s strani primernega dajalca, kot je opredeljeno v 29. členu Sklepa o kreditnih zavarovanjih (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07, 112/08, 100/09, 85/10 in 100/12),
 - predviden čas za unovčenje zavarovanja.
5. Verjetnost neplačila (PD) se mora oceniti za vsako nasprotno stranko, ki še ni neplačnik, medtem ko je PD za neplačnike 1 (100%). Če banka ne razpolaga z ocenami PD, bo za potrebe vrednotenja zaradi prenosa na DUTB Banka Slovenije razkrila podatek o razvrstitvi dolžnika v bonitetni razred internega bonitetnega sistema BS (ICAS) ter povprečen PD vsakega razreda (bonitetna lestvica ICAS je v Tabeli I te priloge).
6. Za terjatve, ki jih prevzemnik (DUTB) oceni kot pomembne, se mora izdelati individualna ocena denarnih tokov in ocena izgube ob neplačilu (LGD), medtem ko se ocenjevanje LGD za nepomembne terjatve lahko poenostavi.
7. Pri določanju izgube ob neplačilu nepomembnih terjatev se uporabi modifikacijo² določil Sklepa o izračunu kapitalnih zahtev za kreditno tveganje po pristopu na podlagi notranjih bonitetnih sistemov za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07, 22/10, 85/10, 62/11 in 22/12), ki opredeljujejo regulatorno določen LGD. Ta pravila se uporabijo tako za plačnike, kot za neplačnike. Če obstajajo podatki, se LGD določi na nivoju izpostavljenosti, sicer pa na nivoju dolžnika.

Najprej se izračuna vrednost izpostavljenosti kot vsota bilančnih postavk in zunajbilančnih postavk, ustrezno prilagojenih s konverzijskim količnikom CF (vrednosti CF so opredeljene glede na klasifikacijo zunajbilančnih postavk enako kot v 3. točki te priloge):

$$\text{izpostavljenost} = \text{bilančne postavke} + CF \cdot \text{zunajbil. postavke}$$

Zavarovani del izpostavljenosti se izračuna kot razliko med vrednostjo izpostavljenosti in nezavarovanim delom izpostavljenosti. Od zavarovanega dela izpostavljenosti se nato odšteje celotna vrednost jamstva Republike Slovenije in vrednost finančnih zavarovanj,

¹ International Valuation Standards Council; <http://www.ivsc.org>

² Za potrebe tega izračuna se za nezavarovani del uporabi LGD v višini 75% za razliko od regulatorno določenega LGD, ki za nezavarovani del vzame 45%.

ustrezno zmanjšanih za odbitke, kot so opredeljeni v Sklepu o kreditnih zavarovanjih (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07, 112/08, 100/09, 85/10 in 100/12):

$$E_{zfin} = \max(0, \text{zavarovani del} - \text{vrednost osebnega jamstva RS} - \text{vrednost bančnih vlog} - \text{vrednost delnic} \cdot (1 - 35,355\%) - \text{vrednost obveznic} \cdot (1 - 35,355\%)).$$

E_{zfin} je vrednost zavarovanega dela izpostavljenosti, ki ostane po upoštevanju osebnega jamstva Republike Slovenije in finančnih zavarovanj.

Nato se izračuna vrednost zavarovanja s poslovnimi in stanovanjskimi nepremičninami:

$$V_N = \text{vrednost poslovnih nepremičnin} + \text{vrednost stanovanjskih nepremičnin}.$$

Izračuna se LGD za vrednost zavarovanj z nepremičninami (LGD_N) in skupni LGD (LGD_Z), pri čemer za polno zavarovane izpostavljenosti z nepremičninami veljajo izpostavljenosti, pri katerih razmerje med vrednostjo zavarovanja z nepremičnino in izpostavljenostjo presega 140%, za kar se uporabi LGD v višini 35%:

če ($V_N \geq E_{zfin} \cdot 140\%$), potem $LGD_N = 35\%$.

Za nezavarovani del izpostavljenosti se uporabi LGD v višini 75 %. Od tod sledi pravilo za izračun delno zavarovane izpostavljenosti z nepremičninami:

če ($V_N < E_{zfin} \cdot 140\%$),

$$\text{potem } LGD_N = \frac{35\% \cdot (V_N \cdot 140\%^{-1}) + 75\% \cdot (E_{zfin} - (V_N \cdot 140\%^{-1}))}{E_{zfin}}.$$

Končni LGD se izračuna po spodnji formuli:

$$LGD_Z = \frac{75\% \cdot \text{nezavarovani del} + LGD_N \cdot E_{zfin}}{\text{izpostavljenost}}.$$

Tabela I: ICAS bonitetna lestvica³

ICAS bonitetni razred	Povprečen PD
1	0,03%
2	0,09%
3	0,25%
4	0,79%
5	2,53%
6	7,84%
7	36,80%

³ Uporablja se, če banka sama ne razpolaga z ustreznimi PDji.